

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890

Citation: Baggesen, Jens: "Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890", i Baggesen, Jens: *Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890*, 1889-1903, s. 369. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen02val-shoot-idm140651417879008/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890

Bordings Bryllupsdigte f. Ex. forekommer der en Mængde forskellige Bendinger, der alle gaar ud paa, at vedkommende Brud nu faaer i Begreb med at ombytte sin Fomfrakants med Kvindens (d. e. den gifte Kones) Hue. Hos Almuen var det Skik, at Gæster saavel som ugifte Fruentimmer, der havde sødt Vorn, skulde have Hæne paa, naar de holdt Bryllup. — Jvfr. saadanne tydske Udtryk som: unter die Haube bringen (d. e. ægte), unter der H. sein, osv.

S. 221, L. 17. [Jav] Med Henhu til denne af Bagg. efter Hverdagsprogets sædvanlige Udtaal benyttede Skrivemaade (i Ledsenfor: Jag), der forekommer oftere hos ham, i nærv. Bb. saaledes igjen S. 229 L. 19 og S. 256 L. 26, og som senere er bleven ikke ualmindelig i burlesk Stil. kan mærkes følgende Replikskifte i hans „Giengang“ (1807):

Min Giengang.

Jeg elsker Verdens Larm, og Livets Jas —
Tilgiv mig Ordet!

Jeg selv.

Jeg mig ikke minder
At have fundet det i Sproget —

Min Giengang.

Det sig finder

Paa Køerne, saa got som Boston eller Snav,

Uf alle Modens Kiøbenhavnerrinder,

Og svarer ganske got til Dognets Krav.

Jeg haaber, du mig aldrig forbyder

At tale Kiøbenhavnst med Kiøbenhavn,

Med fyenboer fvenst, og selv lidt jydst med Jyder?

Jeg selv.

Udeles ikke! naar det kun er dansk,

Og hveften tydsk, barbarisk, eller fransk —

Mahfæ, som i sin Danske Tilskuer ikke blev irret af at paatale visse unge høbenhavnste Herrers Udsteielse og Uvornheder og gode kjædre, hvad man kunde kalde den Tids „Udhæler“-Fargon, taler i Slutningen af Aarhundrebet oftere om Ungdommens Hæng til at gaar paa Fav (eller Jav), d. e. paa Rommers, og om dens Bedrifter i Retning af al Slags „Ries, Fav, Noalm eller Mudder.“

— — 20-21. den Krabat, der halvvejs var din Kammerat] d. e. Napoleon. I sit Tidsskrift „Søndagen“ fra

1814 skriver Bagg. nemlig ved Omtalen af sine Selobtrættninger d. 31 Mars 1810 paa Veien fra Marly til Paris, hvorhen han begav sig for to Dage senere at bivaare Napoleons og Marie Louises Bryllupsfest: „fra Onsdagen af, saade jeg ved mig selv, maatte det nødvendige gaar ned af Bakke, fra den spimmelhøie Top, hvortil han ikke saa meget er selv stegen, som bleven stukt af Revolutionens Europa rystende Jordstøvels Stød og Modstød bestandig opad — fra den Dag af, du her gif med ham under Armen, og han, som nylig i Comité de Salut public ardvist Lieutenant, med sin lille Korporalskæp aflagtede dig en Plan til Chalkierernes Seleiring i Sandet — medens han fort efter gjorde sine første fremskridt paa Annoncandigheds Bane, ved at blive taalt imellemstunder i en Kreds af velopdragne Personer, hos Madam Semovilla, under det rigtig nok dengang ikke ganske ubetydelige Navn: Le petit Polisson.“ Din andet personligt Forhold imellem Napoleon og Bagg. end det, hvortil der her alludees, vides Intet. Vel taler P. A. Heiberg i sine „Erindringer“ (Christiania 1830, S. 312) om „den bestjendte Scene, da Baggesen, paa Knae, overleverede den første Konful Bonaparte en højt maabelig Ode i det Franske Sprog, og hvorfor Bonaparte, der troede at Maanden var affindig, lod ham vise ud af Bærelset“, og tilføjer: „Nogle Aar derefter fik Baggesen en anden Marjag til Brede imod den Franske Regjering. Han søgte om at blive Lektor hos Kejserinde Marie Louise, men opnaaede ikke sit Ønske; og nu blev han da Napoleons dødelige Fiende.“*) Men man bør vist være meget varsom med at første ubetinget Lid til denne Beretning, som der ikke andenstedesfra høbes nogen Bekræftelse paa; thi det er jo bekiendt nok, at „Sandhedens Ven“ (P. A. Heiberg**), naar han først havde faaet Noget personlig imod En — og Bagg. var han nu engang ikke nogen Ven af — og havde faaet sin letvakte Mistænksomhed sat i Bevægelse, trods alt sit catoniske Retfærd kunde vise en for-

*) Jvfr. Heibergs Brev fra Paris af 29 April 1810 til Direktør K. F. Schulz i København (J. L. Heiberg, „Breve fra Peter Ludv. Heiberg“, Kbhvn. 1883, S. 170-80), hvor ganske de samme Historier fortælles, tildeels med de samme Ord, men med Udlabelse af den Paskus om Udviisningen af Bærelset; samt hans lille Skrift „Om mit Forhold til Baggesen“, Drammen 1826, S. 10-11, hvor Anekdoten om Oden og Anskafdet kommer igjen (ligeledes uden Omtale af Udviisningen).

**) See Mahfels Erindr. V, 407.

- hansende Vefindighed i at underlægge Vedkommenes Ord og Sandlinger uheldelige Motiver, fæste Lid til alt det Onde, der kunde blive ham forebragt om den Paagjældende, og saa med den ham egne Bitterhed og kaustiske Slaanfælseshed lægge disse rene Fantastbilleder frem for Offentligheden, som om det var virkelige Fakta, — ganske særlig naturligtvis, hvor der, som i det foreliggende Tilfælde, kunde være Spørgsmaal om Vendeaaeri og den ham forhadte politiske Servilisme.*)
- §. 221, A. 30. forstik] den dengang endnu almindelige, ældre Form for forsilauk; jvfr. §. 178 A. 8.
- — — 33. Du faaer mig aldrig til at spanke] d. e. til at hævde mig (jvfr. Ordet spank i dets figurlige Betydning af: hævmodig, fornem).
- 222, — 6-7. Der ligge nu de høje Gader med lærde Profesorer i] Under Bombardementet led ganske særlig hele Kvartæret inellem Gammeltorv og Nørrebro, hvor netop Videnskabeligheden og det lærde Underviisningsvæsen paa forskjellige Maader vare stærkt repræsenterede. Af offentlige Bygninger brændte saaledes her, foruden Frue Kirke og enbeel Præsteboliger med tildeels kostbare Bogsamlinger, den største Deel af Studiegaarden (Universitetet), Frue latinske Skole (Metropolitan-skolen), som laae i Skindbergade, Borchs Kollegium og sex Professorgaarde.
- — — 9. Persepolis] Dette Udtryk maa vistnok her forståes som omtrent eensbetydende med: lærde Specialstudier i de forskjellige Grene af Videnskabsvidenskaberne, i Almindelighed, om end Ordets Ætymologi særlig viser hen til Studiet af østerlandsk Arkæologi, idet den for sin antikvariske Værdi berømte Prof., senere Biskop over Sjællands Stift, Fr. Münters Underføgelser om de persepoltanske Inscrip-

*) Blev den her omtalte franske Ode mentes: «A Bonaparte. Ode sapphique composée à l'hospice du grand St. Bernard 1799. Par J. Baggesen. Traduite du danois en françois par lui-même», Copenhague 1800, 4 upag. Bl. 8° — «une fort mauvaise production», siger A. Marmier i sin Hist. de la litt. en Danemark et en Suède, Paris 1839, p. 191; den blev ikkun trykt, for Wenner, i nogle faa Exemplarer. Den i denne franske Titel indeholdte Udsagnelse for Digtets Tilskrivelse er forresten urigtig: den danske Original blev digtet (eller udtaget), da Bagg. var paa St. Bernhardsbjerg i Mai 1798; om den franske Oversættelse siger han selv, at den blev forfattet i Kjøbenhavn i Slutningen af Mæret 1799.